

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Decreta Basileensia confirmata lege regia; cujus executio mandata
judicibus regiis, qui contumaces plecterent. Comitum regni praesidium
Libertatum Ecclesiae Gallicanae à solo Rege expectandum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& canonum observationem, antequam Imperij insignibus induti & unguento delibuti essent, ut testantur Evagrius, Nicetas, & Codinus Curopalates.

VII. Licet autem Edicto beati Ludovici prospectum esset nascenti morbo quo jura Collationum laborabant, paulatim tamen auctoritate Summorum Pontificum effectum est ut omnium beneficiorum imò & episcopatum collationes ad se traxerint, quin etiam ad vacatura, per gratias expectativas, contra Concilij Lateranensis præscripta jus dederint. His reservationibus, & gratiis, aliisque similibus machinationibus in perniciem canonum inductis, Ecclesia Gallicana Parisiis congregata remedium parans, electiones, collationes, & præsentationes secundum constituta generalium Conciliorum, nulla habita Reservationum & Gratiarum ratione, fieri decrevit. Sed quia impar erat Romanæ curiæ auctoritati, tuitionem regiam adhiberi procuravit. Rex itaque Carolus VI. Ecclesiæ Gallicanæ & Procuratoris regij petitionem, tractatu habito cum Consilio suo, synodorum decretis conformem esse animadvertens, Clerum Galliæ ad suam libertatem antiquam & juris dispositionem, quoad prædicta, reducendum esse censuit, & quantum in se esset reduxit, eumque in posterum in eadem libertate conservari voluit; atque edicti executionem Curii Parlamenti ceterisque magistratibus commisit anno millesimo quadringentesimo sexto. Observandum autem est summopere, edictum illud ita conceptum, ut ad tempus locum haberet, donec Concilij generalis decreto his rebus consultum esset. Sed postquam Concilium Constantiense spem Gallicanæ Ecclesiæ hac in parte destituit, idem Rex Carolus, coacto in concilium gravissimorum ex utroque ordine hominum confesso, Constitutionis anno M C C C C V I. latæ executionem peremptoriè decrevit anno M C D X V I I. quam deinde edicto lato anno sequenti confirmavit, rescissa Concilij generalis expectatione: *Voluimus, ac prout alias ordinavimus, volumusque, & ordinamus, Ecclesias personasque ecclesiasticas eorundem regni ac Delphinatus nostrorum ad suas antiquas franchisias & libertates in perpetuum reducendo, quod Ecclesiis nostrorum regni & Delphinatus cathedralibus & collegiatis, & earum beneficiis electivis secularibus & regularibus, per electiones, & non electivis per præsentationes, collationes, & institutiones Ordinariorum, quibus de jure communi seu consuetudine pertinet, secundum antiqua jura communia Conciliorum generalia, de personis idoneis provideatur; cessantibus & rejectis omnino ac nonob-*

stantibus quibuscunque & quorumcunque Reservationibus generalibus vel specialibus, ac prohibitionibus, expectationibus, aut Gratiis, etiam cum Decreti appositione factis aut faciendis, concessis seu concedendis. Præcipit deinde Curii Parlamenti & ceteris iudicibus ut executioni hujus Constitutionis diligentissimè incumbant, & contumaces, cujuscunque gradus & ordinis fuerint, graviter plectant, ut infracti Edicti regij reos.

VIII. Tandem cum rebus ita ferentibus Basileæ multa decreta essent quæ labantem disciplinam restaurarent, Synodus generalis Ecclesiæ Gallicanæ eorum executioni paucis demptis consentit quidem, sed Pragmatica Sanctione Caroli V I I. confirmari curavit, qui Constitutis Basileenfibus & decretis Concilij Gallicani vim & robur legis publicæ addidit, & inter ceteras Constitutiones regias recenseri jussit, plenamque executionem Curii Parlamenti reliquisque magistratibus delegavit. Qua in re Principibus nostris cum Justiniano & aliis Imperatoribus Romanis convenit, qui Præfectis prætorio & Præsidibus provinciarum legum de disciplina ecclesiastica latarum executionem commiserant, ut apud nos demandata est Curii Parlamenti, & Seneschallis, seu Baillivis. Itaque si quis rescritto à Romana curia elicitò tentaret aliquid contra Constitutionum regiarum tenorem, conquerente Procuratore regio, iudicum prohibitionibus & multis indictis compecebatur. Vnde Ioannes Dauvet in suo libello appellationis Curiam Parisiensem pro Ecclesiarum juribus tuendis & defendendis necessariam esse rectè dicebat anno millesimo quadringentesimo sexagesimo. Ea autem regionum magistratuum interpellatio in his negotiis locum habuit, donec Ludovicus X I. liberam Pontifici potestatem in administratione rerum ecclesiasticarum hujus regni permisit. Cui novo Ludovici Edicto intercessit Procurator regius, sed Regis imperio cum omnia à Pontificis nutu penderent, Episcopi Gallicani à collationibus & electionum jure tunc penè dejecti sunt. Itaque hac sola tuitionis regie auctoritate Libertes Ecclesiæ Gallicanæ restaurari posse profitebantur plena Comitibus regni anno M C C C C X C I I I. nihilque Episcopis aut Patronis superesse, quo se tutos à rescritis & censuris Romanæ curiæ præstarent, quam regij præsidij opem. Quare supplici petitione Carolum V I I I. rogant ut Pragmatica Sanctionis usum restitui à Pontifice impetret; ea lege, ut si quo Pragmatica articulo Romana sedes offendatur, id totum à futuri Concilij definitione pendeat. Restitutus

1497. l. 1. Nicetas in Alexio.

Ylla lib. 1. 1. 12.

N. 14. 2. 11. T. 1. lib.

C. 11. N. 16. T. 1. lib.

Comitia Turonensis.

est à Ludovico XII. qui fuerat aliquot annis interruptus, Pragmatica Sanctionis usus, donec tandem pactis initis inter sedem apostolicam & Franciscum Regem, quæ Concordata vocantur, Libertates Ecclesiæ Gallicanæ & potestas regia ad tuendos canones pleno jure sancita sunt. qua de re inferius. Præter eum agendi modum, quo regium auxilium implorabatur, solenne etiam erat hoc seculo, à Pontificis decretis futurum Concilium provocare. de quo remedio appellationis dicitur capite xvi. hujus libri. Ex iis quæ dixi colligere licet, Episcopos & Clericos in angustiis constitutos, tuitionem, patrocinium, & subsidium Regum implorasse, ut eos à Romanæ Curia novis rescriptis tuerentur. Principes verò duplex remedium adhibuisse, tum generali lege lata, quæ canonum executionem restitueret, quemadmodum B. Ludovicus & Carolus VI. & VII. se uterque gesserunt, tum etiam injuncta magistratibus cura, ut in singulis negotiis executionem illam impedirent. His enim verbis Sanctionem suam concludit B. Ludovicus: *Universis justitiariis, officiariis, & subditis nostris, ac locatentibus presentibus & futuris, & eorum cuilibet, prout ad eum pertinuerit, districtè præcipiendo mandamus quatenus omnia & singula predicta diligenter & attentè servent, teneant, & custodiant, atque servari, teneri, & custodiri inviolabiliter faciant, nec aliquid in contrarium quovis modo faciant vel attentent, seu fieri vel attentari permittant; transgressores aut contra facientes juxta casus exigentiam tali pœna plectendo quod ceteris deinceps cedat in exemplum.* Eadem est sententia Edictorum Caroli VI. & VII. quæ tamen id eximium habent, quòd jure patronij, & per modum defensionis, hoc à Regibus nostris fieri docent, non autem per modum jurisdictionis quæ in Romanæ Curia rescripta exerceatur.

IX. Non omittendum est Reges nostros aliquando, etsi nullis precibus Ecclesiæ Gallicanæ interpellati essent, novitates à Romana Curia adversus antiquos mores introductas legibus suis & magistratuum executione repulisse, ob detrimentum quod inde regni tranquillitati inferri poterat. Exemplum sumendum est è Constitutione Caroli VII. qua prohibetur ne alienigenæ, seu à regno extranei, ad beneficia in Galliis promoveantur. Ea tempestate, id est, anno millesimo quadringentesimo trigesimo primo (qui Pragmaticam Sanctionem antecedit) episcopatus & cetera beneficia à Pontificibus Romanis conferebantur passim hominibus non solum ignotis, & à regno extraneis, sed etiam hostium Gallici nominis

studiosis. unde & Regis arcana hostibus pandebantur sæpissime; divini ministerij infrequentia, & pecuniarum transvectiones, multaque alia incommoda sequebantur; præcipueque Gallorum offensio, qui præmia virtutis & scientiæ ab exteris invadi æquo animo ferre non poterant. Ob eas causas à decessoribus suis constitutum fuisse refert Carolus ne beneficia aliis quàm Gallicæ reipublicæ civibus conferrentur. Quod Carolus VI. coacto utriusque ordinis procerum consilio nova constitutione iterum decrevit, quam Concilio Constantiensi & Martino Papæ edidit, ut ipsi Regis desiderio se hac in parte accommodarent. Carolus VII. post obitum patris idem Edictum renovavit, & à Martino V. ejusque successore suppliciter multoties contendit ut ejus Edicti rationem haberet. Quod cum illi insuperhabuissent, perniciem quæ regno ex eo capite inferebatur amolendam ratus, totum istud negotium ad suam auctoritatem revocavit; jussitque edicto perpetuo ne in posterum ulla beneficia alienigenis conferrentur, vetuit Ecclesiarum Prælati ne quem extraneum à regno ad ea obtinenda admitterent in vim Bullarum quæ illis essent indultæ, aut alio quovis modo; præcepitque magistratibus ut Bullarum retentione, bonorum capione, & multis inflicis adversus contumaces insurgerent. Nullum privilegium sibi sive decessoribus eam ob rem concessum Carolus allegat, quin potius de Pontificum contradictione conqueritur. Quare observatio Glossatoris Pragmaticæ Sanctionis, quæ solâ famâ apud illum constabat, est sublesta fidei: *Vi ferunt, inquit, Rex Franciæ habet privilegium quod exterius & alienigena non potest beneficiari in suo regno sine ejus permissione.*

X. Statim alicui videbitur hæc constitutio jus canonicum evertere, non autem asserere, & patrocinio regio, quod canonibus & decretis Romanorum Pontificum debetur, esse contraria. Etenim Innocentius III. exagitata asperioribus verbis & damnata Thomæ Mauroceni Veneti Patriarchæ CP. promissione sacramento firmata, qua Venetis popularibus suis post expugnatam Constantinopolim caverat se nulli præbendas sanctæ Sophiæ collaturum nisi Venetis, qui Patriarcham suæ gentis in futurum eligerent, præcipit *ut viros literatos, & aliâ idoneos, undecunque originem duxerint, in illa Ecclesia instituat.* Sed constitutio Innocentij magna æquitate nititur in sua specie. Cum enim à Francis, licet ope Venetorum, urbs regia capta fuisset, pacis publicæ intererat ne ad Veneti tractus angustias, ex-

In Pragmatica Caroli VII. Personæ ecclesiasticæ & seculares in omnibus & singulis superioribus expressis ab omni exactione, violentia, oppressione, molestatione, vexatione, damno, impedimento, & disturbio vacent, protegantur, & defendantur.

Exar. Constitutio Caroli VII. Tit. Libert. / Stat. Gall. c. 11. n. 6.

Innocentius III. de libere. de libere. Reg. ep. de libere. Notis. hujusmodi condan. hujusmodi.

vide. Odm. de. hujusmodi. ad. ca. 11. §. 1.